

Ülkemizdeki plastik atıkların sosyal ve ekonomik sonuçlarının araştırılması ve atıkların geri dönüşüme kazandırılması ile ilgili yasal düzenlemeler de dahil olmak üzere alınması gereken önlemlerin araştırılması için Anayasanın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırma Komisyonu kurulmasını saygılarımla arz ederim.

1. Tamer OSMANAGAĞLU
MHP İzmir Milletvekili

İsmail Fahir Akın	İstanbul	
Mutlaka KALAYCI	KONYA	
Yasar YILDIRIM	ANKARA	
Fatih Ayılsay	İstanbul	
Sadık Burmuş	Ankara	
Baki Sonmez	Mersin	
Sermet Atay	G. Ant. Tel.	
Ahmet Büyüky	Şiraz	
Abdurrahman Baskan	Antalya	
Ahmet Erbay	Kütahya	
Mehmet Taylak	Ağrı	
Mehmet Varlı	Edirne	
İbrahim Öymen	Samsun	
Fethi Haberal	Ankara	
Olca Kılıç	Mersin	
Mustafa Karaman	Ankara	
Hakan Kılıç	İzmir	
Lütfi Kızılcı	Hatay	
Murat Bülent Kordas		

E.00000501428

GEREKÇE

Akdeniz'e kıyısı olan ülkelerden Akdeniz sularına her yıl 600 bin ton plastik atık karışmaktadır. Yapılan araştırmalarda; Akdeniz'e kıyısı olan ülkelerin her yıl 24 milyon ton plastik atık ürettiği ortaya çıkmıştır. Üretilen atıkların % 42'si yakılarak, % 14'ü gömülerek yok edilirken sadece %16'sı ise geri dönüşüme kazandırılmaktadır. Ancak söz konusu atıkların % 28'i ise hiçbir işleme tabi tutulmamakla birlikte doğaya terkedilmektedir.

İstatistiklere göre; Akdeniz'deki plastik atıkların yüzde 20'sinin deniz ticareti ve balıkçılık endüstrisi kaynaklı olduğu ortaya çıkmıştır. Tüm Akdeniz sahillerinde olduğu gibi kıyıya vuran bu çöpler ülkemizin sahillerini de kirletmekte, insan sağlığı, çevre temizliği ve deniz kirliliği hususlarında olumsuz birçok sonucu da beraberinde getirmektedir. Yine istatistiklere göre; Akdeniz kıyı şeridinde kilometre başına 5 kilogram plastik atık vururken, dalgalar aracılığıyla kıyılarına en çok plastik atık taşıyan ülke 12.6 bin ton ile İtalya ve ardında da 12.1 ton ile cennet ülkemiz Türkiye'mizdir. Ayrıca Akdeniz'de halen 247 milyar plastik atık parçacığının bulunduğu tahmin edilmektedir. Önlem alınmadığı takdirde söz konusu rakamın 2050'ye kadar dört katına çıkacağı düşünülmektedir.

Yine ülkemizden Akdeniz'e her yıl 110 bin ton plastik atığın karıştığı da istatistiklere yansıyan bir gerçektir. Ülkemiz; Mısır ve İtalya'yla birlikte, bölgede işlenemeyen yıllık 6.6 milyon ton plastik atığın yaklaşık üçte ikisinin kaynağını oluşturmaktadır. Akdeniz bölgesinde atık yönetimi dışında kalan plastik çöplerin % 43.1'i Mısır'da, % 19.1'i ülkemizde, yüzde 7.6'sı ise İtalya'dadır. Özellikle Mısır'da doğaya terk edilen plastik atıkların yaklaşık 250 bin tonun Akdeniz'e karışmaktadır. Türkiye'de ise bu rakam 110 bindir. İtalya'da ise plastik atıkların 40 bin tonu Akdeniz'e karışmaktadır.

Doğal Hayatı Koruma Vakfı adlı vakfın yaptığı bir araştırma çalışmasında; ülkemizde plastik atıkların denize ulaştığı noktaların başında Ceyhan ve Seyhan havzaları gelmektedir. Bu havzanın içinde yer alan bölgeden, günde kişi başı ortalama 31.3 kilogram plastik atık Akdeniz'e karışmaktadır. Yine aynı araştırmaya göre; ikinci sırada 26.1 kilogram ile İspanya'dan Barcelona, üçüncü sırasında 21 kg ile İsrail'den Tel Aviv yer alıyor. İzmir ilimiz ise 7.2 kg ile Akdeniz'i en çok kirleten şehirler listesinin sonunda bulunuyor. Bölge ülkelerinde her yıl toplam 2.8 milyon ton plastik atığın doğaya terk edilmekte, 1.3 milyon ton plastik çöpün doğaya bırakıldığı Mısır'ın ardından ülkemiz maalesef 0.8 milyon ton ile ikinci sırada yer almaktadır.

Söz konusu plastik atık kirliliği insan sağlığını da tehdit etmektedir. Yine aynı araştırmaya göre; gıdalarda ve içme sularında bulunan mikropplastik oranı her yıl artmakta, Akdeniz'deki ekosistem de plastik kirliliğinden dolayı olumsuz bir seyir izlemektedir. Denizlerimizde terk edilen ağların etkisi de göz önünde bulundurulduğunda plastik kirliliğinden deniz kuşlarının yüzde 35'i, balıkların yüzde 27'si, deniz memelilerinin yüzde 13'ü, deniz kaplumbağalarının ise yüzde 5'i zarar görmektedir.

Diğer yandan; Akdeniz bölgesinde turizm sektörü plastik atıklardan dolayı her yıl ortalama 268 milyon euro kaybetmektedir. Deniz endüstrisinin yıllık kaybının 235 milyon euro, balıkçılık sektörünün ise 138 milyon Euro kayıp yaşadığı göz önünde bulundurulursa ekonomik açıdan da yaşanan kaybın oldukça büyük olduğu görülecektir. Ulusal ve uluslararası işbirliği gerektiren projeler ve yasal önlemlerle birlikte önüne geçilmesi gereken sorunun çözüme kavuşturulması için çok daha sağlıklı tespitlerin yapılması ve kalıcı önlemlerin alınması zorunludur. Ülkemizin Akdeniz kıyılarının marka değerleri de göz önünde bulundurulursa yüce Meclisimizin öncülüğünde başlatılacak bir çalışmanın uluslararası bir boyuta taşınması kolaylıkla sağlanabilecektir.

Tüm bu sebeplerle; ülkemizdeki plastik atıkların sosyal ve ekonomik sonuçlarının araştırılması ve atıkların geri dönüşüme kazandırılması ile ilgili yasal düzenlemeler de dâhil olmak üzere alınması gereken önlemlerin araştırılması için Anayasanın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırma Komisyonu kurulmasını saygılarımla araz ederim.